

Το χρονικό της καταστροφής στην Πάρνηθα. Τι λένε οι ειδικοί για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην υγεία των κατοίκων της Αττικής

Του **ΑΡΗ ΣΚΑΛΑΙΟΥ**
a.skalaio@realnews.gr

Σαρωτική ήταν η επέλαση της φωτιάς στην Πάρνηθα, όπου η καταστροφή που έχει συντελεστεί ξεπερνά ακόμα και εκείνη την οποία είχε προκαλέσει η πυρκαγιά του 2007 στον μεγαλύτερο ορεινό όγκο της Αττικής. Το χρονικό της νέας πυρκαγιάς, η οποία φέρεται να ξεκίνησε από την περιοχή της Μονής Κλειστών, είναι απόλυτα ενδεικτικό των νέων συνθηκών που έχει προκαλέσει η κλιματική αλλαγή στη διαχείριση των πύρινων μετώπων.

Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες, οι αξιωματικοί της Πυροσβεστικής έχουν συγκεντρώσει στοιχεία που δείχνουν ότι η πυρκαγιά προκλήθηκε από εγκατάσταση ηλεκτρικού ρεύματος υπερυψηλής τάσης, που βρίσκεται κοντά στη Μονή Κλειστών, λίγο πριν από τις 12 το μεσημέρι της περασμένης Τρίτης. Ωστόσο, οι σφοδροί άνεμοι που έπνεαν στην Αττική εκείνη την ημέρα, σε συνδυασμό με τον καύσωνα που είχε προηγηθεί, συνέβαλαν ώστε να δημιουργηθεί ένα κολοσσιαίο μέτωπο, το οποίο οι πυροσβέστες κατάφεραν να περιορίσουν μετά από δύο ημέρες. Ετσι, μέσα σε μόλις 48 ώρες καταστράφηκε μια έκταση μεγαλύτερη από αυτήν που είχε πληγεί μέσα σε μία εβδομάδα πριν από 16 χρόνια, στον ίδιο ορεινό όγκο. Σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία, η φωτιά της προηγούμενης εβδομάδας έπληξε συνολικά 59.000 στρέμματα δάσους, ενώ το 2007 οι καμένες εκτάσεις, μέσα στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας, ανέρχονταν σε 56.400 στρέμματα.

Πλέον, οι επιστήμονες μιλούν για εξαιρετικά δεινές συνέπειες για την υγεία των κατοίκων και για το περιβάλλον της Αττικής.

Πολυήμεροι καύσωνες με θερμοκρασίες-ρεκόρ, αίσθημα ασφυξίας, υγρασία, αερολύματα-δληπτήριο, ακραία καιρικά φαινόμενα, πλημμύρες, αύξηση νοσηλείων ομάδων με αναπνευστικά προβλήματα και διαταραχή υπόγειων και επιφανειακών υδάτων είναι τα πρώτα εφιαλτικά σενάρια για τα οποία μιλούν στη Realnews οι ειδικοί.

Ηδη, οι πνευμονολόγοι συνιστούν τη χρήση μάσκας υψηλής προστασίας για τις πρώτες δέκα ημέρες μετά τις φωτιές, ενώ στην Αττική, κατά την κορύφωση της πυρκαγιάς, οι συγκεντρώσεις αιωρούμενων σωματιδίων έφτασαν τα 100 μικρογραμμάρια, όταν το επιτρεπτό όριο είναι στα 20 μικρογραμμάρια και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας ορίζει -ειδικά για τις ευάλωτες ομάδες- να μην υπάρχει έκθεση σε πάνω από 10 μικρογραμμάρια.

Ασφυξία, καύσωνες και πλημμύρες

Λαίλιπα

Αλέξανδρος

Δημητρακόπουλος

Καθηγητής Δασολογίας & Φυσικού Περιβάλλοντος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Στην Αττική, αθροιστικά και πολλαπλασιαστικά, συντελείται η καταστροφή του εναπομείναντος δασικού περιβάλλοντος. Είναι μια λαίλιπα η οποία άρχισε από το 2019, συνεχίστηκε έντονα το 2021-22 και ολοκληρώνεται φέτος. Ελαχιστότατα μόνο τμήματα δάσους έχουν μείνει άκαυτα, μακριά από τον αστικό ιστό. Από εδώ και πέρα, θα πρέπει να περιμένουμε σε βραχυπρόθεσμο διάστημα επιβαρυνμένη ατμόσφαιρα. Θα πρέπει οι Αθηναίοι να φορούν μάσκα υψηλής προστασίας, τουλάχιστον για μία εβδομάδα αφότου λήξουν οι πυρκαγιές. Θα ζήσουμε θερμοκρασίες-ρεκόρ, πολυήμερους καύσωνες, αίσθημα δυσφορίας για όλα τα επόμενα χρόνια. Αυτό που καθάριζε την ατμόσφαιρα, μας έδινε δροσιά, οξυγόνο και νερό δεν υπάρχει. Τα δάση της Αττικής κάηκαν. Η καταστροφή συντελέσθη. Το σενάριο για τα επόμενα χρόνια είναι εφιαλτικό. Νέα ρεκόρ σε καύσωνες, υγρασίες, πλημμύρες και θερμοκρασίες. Αποκατάσταση πάντα μπορεί να γίνει, ακόμα και εκεί που η φύση δεν τα καταφέρνει. Θα χρειαστούν όμως τουλάχιστον 20-30 χρόνια για να φτάσουμε σε ένα εφικτό επίπεδο. Ψάχνουμε πλέον να βρούμε ποιο κομμάτι της πατρίδας δεν κάηκε...

Δραστικές αλλαγές

Ευθύμιος Λέκκας

Καθηγητής Δυναμικής Τεκτονικής Εφαρμοσμένης Γεωλογίας και Διαχείρισης Φυσικών Καταστροφών του ΕΚΠΑ, πρόεδρος του ΟΑΣΠ

Οι πρόσφατες πυρκαγιές δημιούργησαν μια νέα διάσταση. Έχουμε να κάνουμε με το «κλείσιμο» της περιβαλλοντικής καταστροφής, αλλά έχουμε τη δυνατότητα δράσεων σε όλα τα επίπεδα. Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον θα είναι μεγάλες και συγκλονιστικές. Στον αέρα, στο έδαφος και στο υπέδαφος - σε επιφανειακά και υπόγεια νερά, στην πανίδα και στη χλωρίδα. Θα επηρεαστεί το μικροκλίμα περιοχών. Θα έχουμε μεγάλες και δραστικές αλλαγές σε όλα τα συστήματα. Πρόσφατα, στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών υπολογίσαμε ότι αύξηση 0,5 βαθμών σε ειδικά ευαίσθητες περιοχές, όπως η Μεσόγειος, αυξάνει κατά 30 ημέρες τη διάρκεια των υψηλών θερμοκρασιών και κατά 5 τις ημέρες καύσωνα. Μια δασική πυρκαγιά αυξάνει κατά 7 φορές τον κίνδυνο πλημμυρών, κατά 4 φορές τον κίνδυνο διάβρωσης του εδάφους και κατά 3 φορές τον κίνδυνο κατολισθήσεων, ενώ όλα αυτά συντελούν στην προέλαση της ερημοποίησης και βέβαια στην περαιτέρω επιτάχυνση της αύξησης της θερμοκρασίας. Ένας φαύλος κύκλος δηλαδή, του οποίου η ταχύτητα εξέλιξης συνεχώς αυξάνεται.

Τοξικό μείγμα

Δρ. Σταματούλα Τσικρικά

Πρόεδρος της Ένωσης Πνευμονολόγων Ελλάδας

Η επώδυνη εικόνα των πολλαπλών πύρινων μετώπων σε όλη την επικράτεια της χώρας μας προκαλεί, εκτός από τεράστιο περιβαλλοντικό αντίκτυπο στα οικοσυστήματα, πολύ σοβαρές επιπτώσεις και στον ανθρώπινο οργανισμό. Πιο ειδικά, το σύστημα το οποίο επιβαρύνεται περισσότερο από τα υπόλοιπα είναι το αναπνευστικό, επειδή οι πνεύμονες έχουν τη δυνατότητα να φιλτράρουν καθημερινά εκατομμύρια κυβικά αεροσφαιρικού αέρα μέσω της αναπνοής. Οι παράγοντες που επηρεάζουν καθοριστικά την ποιότητα του εισπνεόμενου αέρα κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών είναι πολλαπλοί και σχετίζονται με τη συχνότητα επανάληψης, την ένταση, την έκταση και τη διάρκειά τους, ανάλογα με το μικροκλίμα που επικρατεί στη φλεγόμενη περιοχή. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ο καπνός της πυρκαγιάς να αποτελείται από ένα τοξικό μείγμα επικίνδυνων αεροσφαιρικών ρύπων, όπως είναι τα λεπτά σωματίδια (PM2.5), το διοξείδιο του αζώτου (NO2), το όζον (O3), οι αρωματικοί υδρογονάνθρακες ή ο μόλυβδος. Παράλληλα, εκτός από την επιβάρυνση της ατμόσφαιρας με τοξικούς ρύπους, οι πυρκαγιές απελευθερώνουν σημαντικές ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα, το οποίο θεωρείται ως η κινητήρια δύναμη της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής και της ενίσχυσης του φαινομένου της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις αυτού του βλαβερού πυρονέφους αποτελούν ήδη ένα ενδιαφέρον πεδίο επίκαιρης παγκόσμιας επιστημονικής έρευνας με στόχο την πλήρη κατανόηση του συνόλου των επιπτώσεων από την εισπνοή των οργανικών μικροσωματιδίων διαφορετικής σύνθεσης και μεγέθους το επόμενο χρονικό διάστημα σε όλα τα συστήματα του ανθρώπινου οργανισμού.